**Ceza Bölümü 1996/25 E., 1996/25 K.**

- **ASKER KİŞİYE RÜŞVET VEREN SİVİLLER**
- **RÜŞVET**
- **SİVİL KİŞİLERİN ASKER KİŞİLERE RÜŞVET VERMESİ**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [ Madde 12 ]
- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [ Madde 17 ]
- 765 S. TÜRK CEZA KANUNU (MÜLGA) [ Madde 213 ]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [ Madde 135 ]

**"İçtihat Metni"**

OLAY: Akçakale ilçesi `

`.Hd Tb. K.7.Bl. Yavuz Karakolu, Batı kule nöbetçisi askeri sanıklar: E.G. ve N.T. nöbetçi er olarak sınırda görevli iken, Akçakaleli Gemrettin köyünden sivil sanıklar M.Ş. ve H.Ç. ve üçüncü bir şahsın, nöbetçi erlerle 6/7/1992 tarihinde anlaşmalı geçiş yapmak üzere anlaştıkları ve gece gerçekleşen geçiş sonunda M.Ş.' in asker sanıklara para verdikleri, geriye kalan 700.000 liranın da ertesi günü nöbette olan yani asker sanıklara verdikleri, asker sanıkların samimi ikrarları, ele geçen 850.000 lira, üst arama tutanağı, yüzleştirme tutanağı ve sivil sanıkların kaçamaklı cevaplarından anlaşıldığı gerekçesiyle, Şanlıurfa Cumhuriyet Başsavcılığının 21/7/1992 gün ve 1201-105 sayılı iddianamesi ile, eylemlerine uyan TCK. nun 213,80,31,33,40. maddeleri uyarınca cazalandırılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

ŞANLIURFA 1. AĞIR CEZA MAHKEMESİ: 30/5/1994 gün ve E. 1992/82; K. 1994/57 sayıyla; Asker sanıkların sınırda kule nöbetinde görevli bulundukları sırada, sivil sanıkların sınırdan geçiş yapmak için bir miktar paranın rüşvet olarak verildiği ileri sürülerek kamu davası açmış ise de; olayın oluş şekli ve asker sanıkların Gaziantep 5. Zrh.Tug. Askeri Mahkemesinde yargılanıyor olmaları nazara alındığında, davanın adı geçen askeri mahkemede görülmesi gerektiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

GAZİANTEP 5. ZIRHLI TUGAY KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 8/3/1996 gün ve 122-22 sayıyla: Asker sanıklar: E.G. ve N.T. hakkında mahkemelerince verilen 25/4/1994 gün ve 116-133 sayılı kararın Askeri Yargıtay 1.Dairesinin 7/2/1996 gün ve 90-88 sayılı kararı ile onanmak suretiyle kesinleştiği belirtilerek, Şanlıurfa 1.Ağır Ceza Mahkemesince davanın birleştirilerek çözümlenmesi gerekçesiyle gönderilen dosyada bu aşamada, 353 S.Y.nın 12.md. sinin uygulama olanağı bulunmadığından Mahkemelerinde görülme imkanı ortadan kalktığı, AS. C.Y. nın 135, maddesinin göndermesi ile TCY. 3. Babının 3. faslında yazılı suçların asker kişiler tarafından işlenmesi halinde askeri mahkemelerin görevli ve yetkili kılındığı, oysa olayda sanıkların asker kişi sıfatı taşımadıkları, bu nedenle askeri mahkemede yargılama imkanının bulunmadığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, karar temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Böylece, adli ve askeri yargı yerleri arasında, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Yasanın 14. Maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya Gaziantep 5.Zrh.Tug.Kom.Askeri savcılığının 12/6/1996 gün ve 122 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Selçuk Tüzün' ün Başkanlığında, Teoman Üneri, Nedim Baran, A.Necmi Özler, M.Münip Emre, Necmettin Özkan ve Vahap Pekbaş' ın katılmaları ile yaptığı 5/7/1996 günlü toplantıda, Yargıtay Cumhuruyet Başsavcısı yerine katılann savcı İsmet Gökalp' in davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiği Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Hak. Bnb. Gürcan Gürdal' ın davanın çözümün askeri yargı yerine görevine girdiği yolundaki yazılı düşünceleri doğrultusunda; sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

KARAR : 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunun 12. maddesinde: "Askeri Mahkemeler ve adliye mahkemelerine tabi kişiler tarafından bir suçun müştereken işlenmesi halinde eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı bir suç ise sanıkların yargılanmaları askeri mahkemelere; eğer suç Askeri Ceza Kanununda yazılı olamayan bir suç ise adliye mahkemelerine aittir" denilmekte ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 135. maddesinde de; "Askeri şahıslardan herhangi biri Türk Ceza Kanunun üçüncü babının üçüncü faslında yazılı suçlardan birini işlerse o fasıldaki cezalarla cezalandırılır." Hükmü yer almış bulunmaktadır.

Memurun yapmaya mecbur olduğu şeyi yapmamak veya yapmak için menfaat sağlaması veya memura böyle bir amaçla vaadde bulunması rüşvet almak ve vermek suçlarının maddi unsurlarını oluşturur. Rüşvet veren ile alan arasında rüşvet mukavelesinin oluşumu ile rüşvet suçu işlenmiş sayılır. Tarafların müştereken iradesini birleştiren rüşvet anlaşmasında, rüşvet verenle alanın cezaları ayrı maddelerde ve farklı oranlarda saptanmış olsa bile, karşılıklı etkileşim ve azmettirme yönünden, eylemin 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu' nun 12. maddesinde öngörüldüğü biçimde müştereken işlenmiş olduğu kabullenmek gerekir. Çünkü rüşvet suçunda, rüşvet veren de suçun manevi ortağı ve aynı zamanda etkin faillerinden biri durumundadır.

Diğer taraftan 353 S.Yasanın 17. maddesinde: Askeri Mahkemelerde yargılanmayı gerektiren ilginin kesilmesi daha önce işlenen suçlara ait davalara bu mahkemelerin bakmak görevini değiştirmez. Ancak işlenen askeri bir suç değilse veya askeri bir suça bağlı bulunmuyorsa soruşturma başlanmış olsa dahi askeri bir suç değilse veya askeri bir suça bağlı bulunmuyorsa soruşturma başlanmış olsa dahi askeri mahkemenin görevi sona erer, denilmektedir.

Açıklanan nedenlerle Uyuşmazlığın Askeri Yargı yerinde çözümlenmesi, bu sebeple Gaziantep 5. Zırhlı Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın askeri yargı yerinde görülmesine, bu nedenle Gaziantep 5. Zırhlı Tug. Mah. 8/3/1996 ve 122-22 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 5.7.1996 gününde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.